

หัวข้อวิทยานิพนธ์   ภาวะซึมเศร้าหลังคลอด การสนับสนุนทางสังคม และความสามารถ
ในการปฏิบัติหน้าที่ของมารดาวัยรุ่น

ผู้เขียน   นางสาววรัญญา มุลธิโต

ปริญญา   พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การผดุงครรภ์)

คณะกรรมการที่ปรึกษา   รองศาสตราจารย์ ดร. พรรณพิไล ศรีอาภรณ์   อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
รองศาสตราจารย์ ดร. นวี เบาทรวง   อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

การเป็นมารดาวัยรุ่นถือเป็นเหตุการณ์สำคัญในชีวิต ในระยะหลังคลอดมารดาวัยรุ่นต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านร่างกาย และจิตใจ ที่อาจส่งผลกระทบต่อความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ของมารดาหลังคลอด การวิจัยเชิงพรรณนาหาความสัมพันธ์ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะซึมเศร้าหลังคลอด การสนับสนุนทางสังคม และความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ของมารดาวัยรุ่น กลุ่มตัวอย่างคัดเลือกตามคุณสมบัติที่กำหนด เป็นมารดาวัยรุ่นอายุต่ำกว่า 18 ปี ที่มาตรวจหลังคลอดที่โรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ และโรงพยาบาลปทุมธานี ระหว่างเดือนกรกฎาคม ถึงเดือนธันวาคม พ.ศ.2558 จำนวน 85 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบประเมินความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ของมารดาวัยรุ่นของลอกส์คอน (2009) ฉบับดัดแปลงโดยคณะผู้วิจัย แบบประเมินภาวะซึมเศร้าหลังคลอดของเอดินเบอร์ระ สร้างโดย ค็อกซ์ และคณะ (1987) ฉบับภาษาไทยโดย ปิตานพวงศ์, เลียบสื่อตระกูล และ วิทยานนท์ (2007) และแบบประเมินการสนับสนุนทางสังคมของมารดาหลังคลอดของนลินี สิทธิบุญญา, กรรณิการ์ กัณธรักษา และ บังอร ศุภวิทิตพัฒนา (2558) ที่สร้างจากแนวคิดการสนับสนุนทางสังคมของเฮาส์ (1981) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา และสถิติสหสัมพันธ์เพียร์สัน

ผลการศึกษาพบว่า

1. มารดาวัยรุ่นที่มีภาวะซึมเศร้าหลังคลอด ร้อยละ 42.35 และมีคะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้าหลังคลอดเท่ากับ 6.80 (S.D. = 4.95)

2. มารดาวัยรุ่น ร้อยละ 82.35 ได้รับการสนับสนุนทางสังคมอยู่ในระดับมาก และมีคะแนนเฉลี่ยการสนับสนุนทางสังคมเท่ากับ 4.15 (S.D. = .57)

3. มารดาวัยรุ่น ร้อยละ 54.12 มีความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ของมารดาอยู่ในระดับมาก และมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ของมารดาเท่ากับ 3.05 (S.D. = .32)

4. ภาวะซึมเศร้าหลังคลอดมีความสัมพันธ์ทางลบกับความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ของมารดาวัยรุ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -.256, p < 0.05$)

5. การสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ของมารดาวัยรุ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .215, p < 0.05$)

ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับพยาบาลผดุงครรภ์ในการวางแผนการพยาบาล เพื่อส่งเสริมให้มารดาวัยรุ่นมีความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่หลังคลอดได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

Thesis Title Postpartum Depression, Social Support, and Functional Status Among Adolescent Mothers

Author Miss Waranya Moontito

Degree Master of Nursing Science (Midwifery)

Advisory Committee Assoc. Prof. Dr. Pulpilai Sriarporn Advisor
Assoc. Prof. Dr. Chavee Baosoung Co-advisor

ABSTRACT

Becoming an adolescent mother is a significant life event. During postpartum, adolescent mothers are confronted with both physiological and psychological changes that may affect functional status of adolescent mothers. The purpose of this descriptive correlational research study was to explore the relationship between postpartum depression, social support, and functional status among adolescent mothers. The subjects were selected following the inclusion criteria and consisted of 85 adolescent mothers younger than 18 years old, who had a postpartum check-up appointment at Thammasat University Hospital and Patumthani Hospital from July to December 2015. The research instruments were the Inventory of Functional Status After Childbirth - Revised for Adolescents by Logsdon (2009) modified in Thai version by the researchers, the Edinburgh Postnatal Depression Scale by Cox and others (1987) Thai version by Pitanupong, Liabsuetrakul, and Vittayanont (2007) and The Social Support Questionnaire developed by Naline Sittiboonma, Kannika Kantaruksa and Bungorn Supavitpatana (2015) based on the social support concept by House (1981). Descriptive statistics and Pearson's product moment correlation were used to analyze the data.

Results of the study revealed that:

1. Adolescent mothers 42.35% had postpartum depression with the mean score of postpartum depression at 6.80 (S.D. = 4.95).

2. Adolescent mothers 82.35% had a high level of social support with the mean score of social support at 4.15 (S.D. = .57).

3. Adolescent mothers 54.12% had a high level of functional status after childbirth with the mean score of functional status after childbirth at 3.05 (S.D. = .32).

4. Postpartum depression among adolescent mothers had a significant and negative correlation with functional status after childbirth ($r = -.256, p < 0.05$).

5. Social support among adolescent mothers had a significant and positive correlation with functional status after childbirth ($r = .215, p < 0.05$).

The findings from this study can be used as baseline data for planning nursing care to promote functional status after childbirth among adolescent mothers.